

Hørsholm Kommune

Indsatsplan for Ubberød Dam og Springdam

December 2016

Indholdsfortegnelse

1. INDLEDNING	3
1.1 Baggrund	3
1.2 Formål	3
2. BESKRIVELSE	4
2.1 Beskrivelse	4
2.2 Fredning og beskyttelse.....	4
2.2.1 Natur- og rekreative interesser.....	5
2.3 Tilstand.....	5
2.4 Data om søen	7
3. INDSATS.....	8
3.1.1 Retablering af mosen	9
3.1.2 Nyt udløbsbygværk.....	9
3.1.3 Rydning af træer og buske.....	9
3.1.4 Udplantning af krebseklo.....	9
3.2 Risici.....	9
3.3 Konsekvenser	10
4. ØKONOMI OG JURA.....	11
4.1 Tilladelser	11

1. INDLEDNING

1.1 Baggrund

Indsatsplanen for Ubberød Dam og Springdammen er en del af en større plan, hvor Hørsholm Kommune ønsker at forbedre forholdene i og ved en lang række søer.

Mange af søerne i kommunen lever ikke op til den målsætning der er fastlagt for dem, eller har generelt en dårlig miljøtilstand. Dette skyldes især fortidens synder, idet det tidligere var meget almindeligt at udlede urensset spildevand i søerne. Herudover er en stor del af søerne udsat for tilgroning både i vandet og på brinkerne.

1.2 Formål

Formålet med planen for søerne i Hørsholm Kommune er at forbedre søernes egnethed som levested for planter og dyr, samt forbedre borgernes mulighed for at opleve søerne. Dette sker ved en række indsats, der generelt spænder fra rydning af træer og til kemisk behandling for at binde fosfor i sedimentet. Indsatserne er beskrevet i dokumentet ”Indsatsplan for søer – oversigt”.

For Ubberød Dam og Springdammen består indsatsen i:

- Beskæring af træer og krat
- Sikring af tilløbet fra Brådebæk mod belastning med næringsalte

I Springdammen sker der desuden

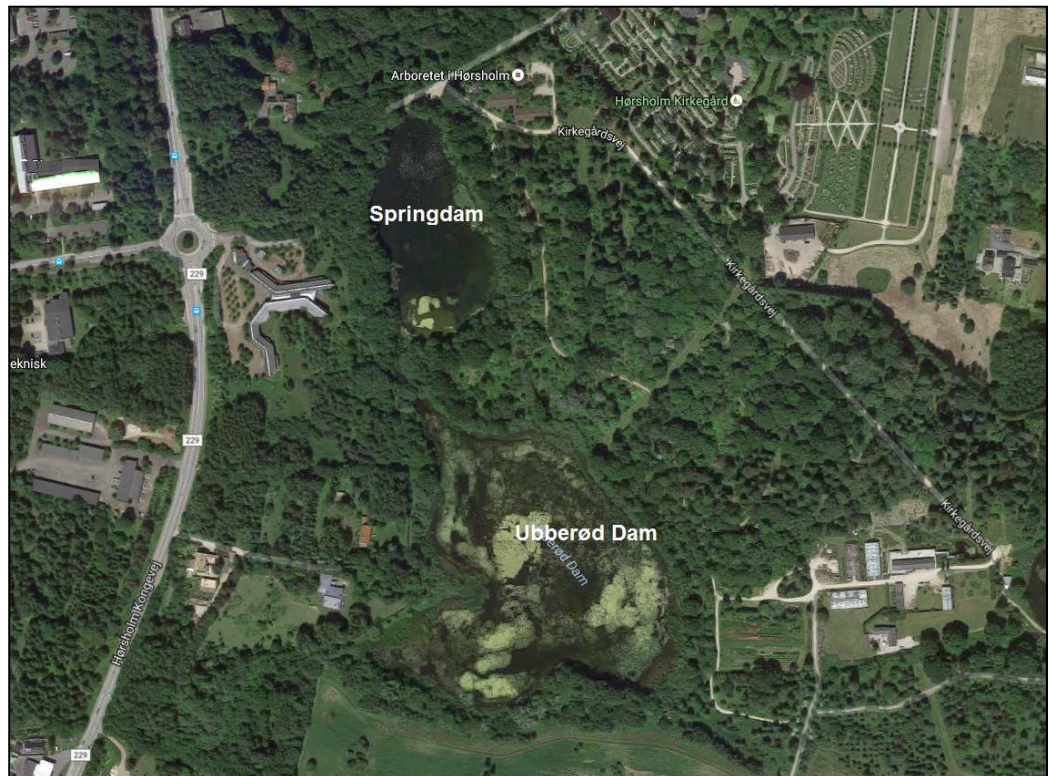
- Ændring af afløbet, så vandspejlet falder langsommere fra vintervandspejl til sommervandspejl
- Udsætning af vandplanten krebseklo

Indsatsen er nærmere beskrevet i afsnit 3.

2. BESKRIVELSE

2.1 Beskrivelse

Søerne er beliggende syd for Hørsholm Kirke og Slotshaven, og grænser mod øst op til Arboretet. Søerne er vist på figur 2.1.

Figur 2.1.: Oversigt over Ubberød Dam og Springdammen

Søerne er ejet af 15. juni Fonden.

2.2 Fredning og beskyttelse

Søerne er beskyttet Naturbeskyttelseslovens § 3. Arealer på vestsiden af gangstien på Springdammens vestlige side er fredede.

Der er ikke observeret arter, der er beskyttet iht. Habitatdirektivets bilag IV.

Figur 2.2.: Ubberød Dam set fra Arboretet

Ubberød Dam ligger svært tilgængelig, og der er kun få steder, man kan komme ned til søen. Fra selve arboretet er der kun et enkelt adgangspunkt, jf. figur 2.2.

2.2.1 *Natur- og rekreative interesser*

Der har tidligere været en god bestand af rovfisk, bl.a. aborrer i størrelsen 200-500 g. Søerne er udsat for massivt tyvfiskeri. Det ulovlige fiskeri skyldes dels fra karpefiskere, hvis efterladenskaber i form af tomme majsåser ses flere steder, dels garnfiskeri foretaget af østeuropæere¹.

Der er væsentlige fiskeinteresser ved søen. Hørsholm og Omegns Lystfiskerforening har fiskeretten i søen.

Søen er af væsentlig rekreativ interesse.

2.3 **Tilstand**

Tilstanden i søerne er generelt god, med fosforkoncentrationer i den lave ende med niveauer på 0,038-0,047 mg/l for Ubberød Dam og 0,037-0,050 for Spring-

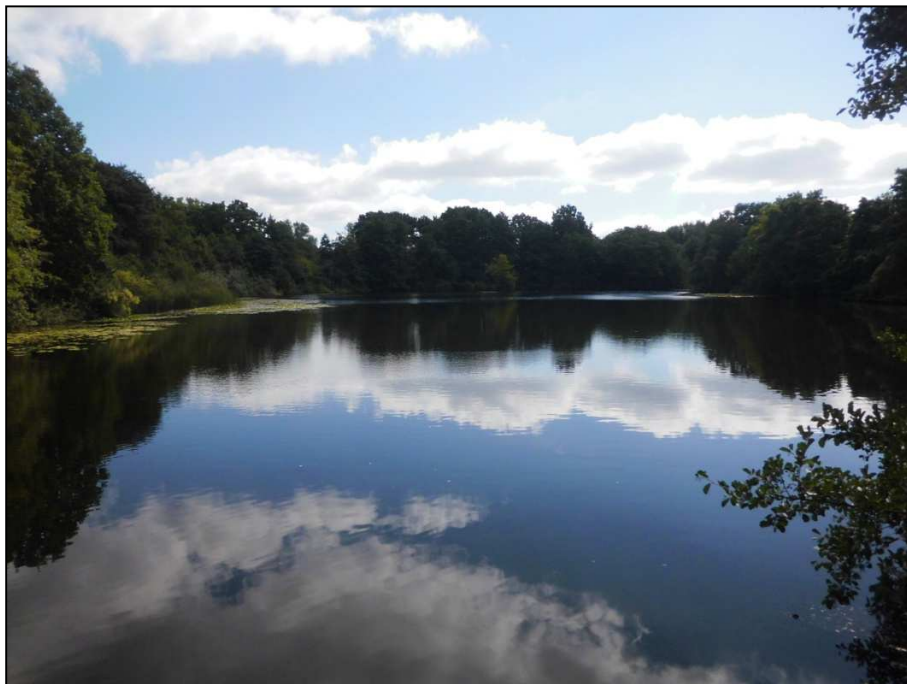
¹ Hørsholm og Omegns Lystfiskerforening, pers. komm.

dam, hvilket placerer dem begge som mesotrofe søer. Sigtdybden er de fleste steder til bund (sommeren 2016).

Figur 2.3.: Springdam 7. juni 2016.

I forsommeren var begge søer dækket af trådalger, et fænomen der begyndte i begyndelsen af 2000-tallet (figur 2.3).

Figur 2.4.: Springdam 15. august 2016.

Trådalgerne forsvinder gradvist over sommeren (figur 2.4). Algerne udgør en trussel mod dyrelivet i søerne.

Årsagen til forekomsten af store mængder trådalger er ikke klarlagt, men kan skyldes punktvisse tilledninger af næringsholdigt vand fra Hørsholm Kongevej eller området ved Brådebæk Sø. Forholdet kan også skyldes, at der er meget beskeden vandgennemstrømning gennem søerne.

Springdammen var i en periode fra midten af 1980'erne og ca. 20 år frem udsat for omfattende fiskedød ved islægning. Årsagen var formodentlig iltforbrug fra sedimentet.

2.4

Data om søen

Søerne er undersøgt af Hørsholm Kommune v/Fiskeøkologisk Laboratorium i 2014².

	Ubberød Dam		Springdam	
	Oplyst	Målt	Oplyst	Målt
Areal, ha.	4,85	4,6	2,03	1,73
Dybde, middel	1		1,5	
Dybde maks.	1,7		2,6	
Oplandsareal, ha.		205		210
Opholdstid, år		0,75		0,75
Vandskifte, sommer, %		40		40
Fosforkoncentration, total-P	38-47		37-50	
Fosforpulje i sediment, 0-20 cm	1461 kg		586 kg	
Sediment, forureningsklasse	2-3		1	

Tabel 2.1.: Data for Ubberød Dam og Springdam. "Oplyst" er data fra 2013 og 2015, mens målt er målt på arealinfo eller vurderet 2016.

Oplandsarealet er vurderet på baggrund af højdekurver fra Arealinfo, og er et groft overslag.

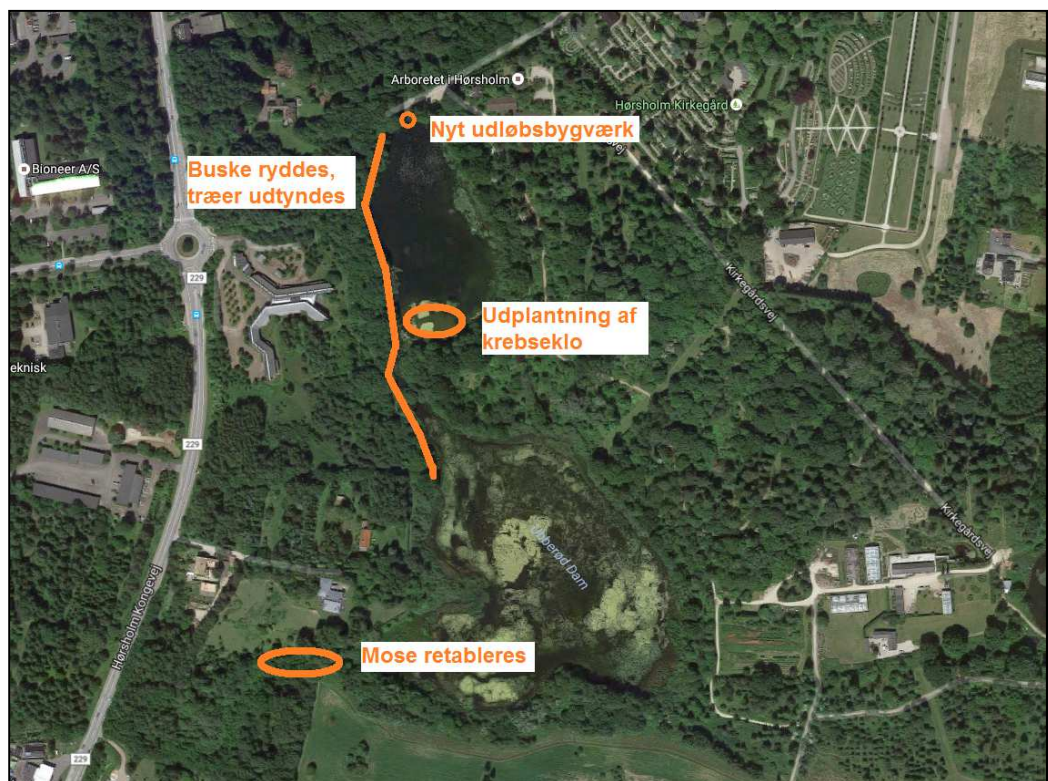
Vandskiftet er vurderet på baggrund af observationer af udløbet fra Springdam.

Søerne afvander nordlig retning til Hørsholm Slotssø.

² "Biologiske forhold og miljøtilstand i to søer ved Kokkedal Slot, Fiskeøkologisk Laboratorium, 2015.

3. INDSATS

Det overordnede formål er at sikre, at Ubberød Dam og Springdammen forbliver i en klarvandet tilstand med et varieret dyre- og planteliv. Herudover tilgodeses de nedstrøms liggende søer Slotssøen og Dronningedam, der får forbedret vand-skifte om sommeren, og desuden forbedres forholdene for grøn mosaikguld-smed, der er ansvarsart i Hørsholm Kommune.

Figur 3.1.: Oversigt over indgreb i Ubberød Dam og Springdammen

I praksis rettes indsatsen mod at reducere den mængde af trådalger, således at risikoen for alvorligt iltvind formindskes. Dette sker ved at etablere mosen mellem tilløbet Brådebækrenden og Ubberød Dam, ved at etablere et nyt udløbsbygværk og ved at udplante krebseklo, der vil konkurrere med trådalgerne om næringsstoffer. Ved begge søer fjernes en mindre del af bevoksningen, hvilket generelt vil være til gavn for padderne.

3.1.1 *Retablering af mosen*

Brådebækrenden løber iht. regulativet ud i ”mose” 68 m nedstrøms Kongevejen. Mosen retableres, så der her kan ske en tilbageholdelse af uønskede stoffer. 15. juni Fonden ejer også denne mose. Retableringen sker ved at begrænse vedligeholdelsen, men skal målrettes, således at der ikke sker oversvømmelse af opstrøms liggende arealer.

3.1.2 *Nyt udløbsbygværk*

Udløbet fra Springdam reguleres således at sommer- og vintervandspejl bibeholdes som hhv. minimums- og maksimum-vandspejl, men afløbsmængden reguleres med en vandbremse, således at der løber 2-8 l/s ud af søen før der sker overløb.

Bygværket etableres med en 60 cm brønd, hvori der placeres en vandbremse. Der etableres et overløb, der sikrer, at den nuværende maksimale kote for vandspejlet ikke overskrides.

3.1.3 *Rydning af træer og buske*

Krat, buske og træer ryddes mellem stien og søen fra stien ved Brådebækrenden til ca. 30 meter fra Kirkegårdsvej, en strækning på ca. 370 meter. Der efterlades ca. 30 af de større træer, og enkelte træer (3-4) ringbarkes og efterlades til gavn for fugle og insekter.

3.1.4 *Udplantning af krebseklo*

Der udplantes krebseklo i den sydvestlige del af Springdam. Dette sker ved udplantning af små grupper på 5-6 planter på 4-5 lokaliteter indenfor det område, der er markeret på figur 3.1. Planterne hentes lokalt i Hørsholm Kommune.

3.2 **Risici**

Krebseklo kan brede sig til store dele af søens vandflade.

Både Ubberød Dam og Springdammen er påvirket af salt, med koncentrationer på 0,20 ‰. Dette vurderes at ville stige efter udvidelsen af motorvejen. Dette område er imidlertid beliggende i Rudersdal Kommune.

Brådebæk Sø, der ligger opstrøms Ubberød Dam, har haft masseopblomstringer af blå-grøn alger. Der er risiko for, at disse giftige alger kan brede sig til Ubberød Dam og Springdammen.

3.3

Konsekvenser

Den forventede virkning af indgrebet er, at der:

- Etableres undervandsvegetation i søerne, der kan konkurrere med trådalgerne om næringssaltene.
- Undervandsvegetationen vil desuden fremme fiskebestanden og et mere alsidigt insektliv.
- Det øgede lysindfald vil muliggøre at flere padder kan yngle, især på de lavvandede områder i Springdammen.
- Den øgede gennemstrømning i sommermånederne vil medvirke til at holde fosforniveauet lavt.

Figur 3.2.: Springdammens tæt bevoksede bredder – her den østlige brink

4. ØKONOMI OG JURA

Omkostninger til gennemførelse af projektet forventes at kunne gennemføres for ca. 175.000 kr. ekskl. moms, jf. tabel 4.1.

Aktivitet	Antal	Stykpris	Pris kr.
Retablering af mose	1	15.000	15.000
Ændring af afløb i Springdam	1	75.000,	75.000
Rydning af krat og træer (arbejdsdage)	20	3.000	60.000
Udplantning af krebseklo	1	1.500	1.500
Usikkerhed 15 %, afrundet			20.000
Udgift i alt, afrundet			175.000

Tabel 4.1.: Overslag over udgifter til projektet

Forudsætninger:

- Ændringer af afløbet medfører ikke gennemboring af vejdæmning, men begrænses til etablering af ny brønd med afløbsregulator
- Opgravet materiale anbringes lokalt.
- Ved buskrydning bortkøres fældet/afskåret materiale.

4.1 Tilladelser

Projektet kræver:

- Aftale med lodsejer (15. juni Fonden)
- Orientering af Rudersdal Kommune
- Dispensation fra § 3 i Naturbeskyttelsesloven (LBK 951, 3. juli 2013)
- Tilladelse til vanding iht. § 22 i Vandforsyningsloven (LBK 1199, 30. september 2013). Tilladelsen kan højst gives for en periode på 10 år
- Det skal sikres, at trærydningen ikke er en overtrædelse af fredningsbestemmelserne